

Kellemes חג
peszachi פסח
שמח! ünnepeket!

Ezüst szédertál (Bécs, 1814)

Máror, a keserű gyökér

A peszáchi Haggada részletesen meséli el népünk történetét, viszontagságait és szabadulását. De nemcsak a szavak, hanem a széder szimbólumai is a nép kezdeti nehézségeire, keserűségére utalnak. A Haggada az étel-ital eszközeit veszi igénybe, hogy tanításait érthetővé tegye, és közelebb hozza hozzánk. Peszáchi ünnepének jelentősége talán éppen abban rejlik, hogy a történelmi igazságot annyira világosan tárja elénk, hogy azt lehetetlenség nem észrevenni: azt a szó szoros értelmében meg kell ennünk, meg kell emésztenünk.

A mácá a sanyarúság kenyere, a sós víz az elejtett zsidó könnyekre emlékeztet, a chároszet az építkezéshez szükséges malterra utal, és a máror, a keserű gyökér, a múlt keserű eseményeit eleve-níti fel.

A máror a mácával együtt a legősibb peszáchi törvény. Az egyiptomi kivonulásra kész izraeliták megsütötték a peszáchi bárányt, és azóta szól a Tóra parancsa: „(...) és keserű gyökérrel egyétek.” Ez a peszáchi alapszimbólum végigkíséri vallásunkat számos törvénytől és szokásnál. Ha például valaki házat

épített, akkor hagyjon a falon egy kis rést vakolatlanul, hogy új otthonában is mindig a Szentély pusztulására gondoljon. A vőlegény életének legboldogabb ünnepén halotti köntösben megy a chupá alá, hogy a vigadás közben se feledje, egyszer mindennek vége lesz. Majd az ünnepi áldások befejeztével eltör egy poharat, hogy a nagy dínomdánomban se feledkezzék meg a lerombolt Szentélyről.

Ezek a szimbólumok történelmünk keserű tapasztalataira emlékeztetnek, és arra figyelmeztetnek, hogy ne feledjünk, és okuljunk a múltból. De arra is rámutatnak ezek a jelképek, hogy a mi vallásunk nem szemfényvesztés, amelyben minden csak öröm és élvezet. A zsidó vallás nemcsak púrimból és szimchátórából áll, hanem jom kippurból és tisá böávból is. A széderestén nemcsak gombócot eszünk, hanem mároort is. A mi vallásunk az igazság és a realitás vállalása, amely arra tanít bennünket, hogy teljes egészében fogadjuk el és tartjuk meg, valósággal szívjuk magunkba, és vonjuk le belőle a megfelelő konzekvenciát.

És vajon hogyan is festenek ezek a konzekvenciák? A Szentírás erre számos példával szolgál. Múltunk keserű tapasztalatai figyelmeztessenek bennünket, hogy a nép az Örökkévaló jósa nélkül megsemmisült volna, vagy legalábbis örök rabszolgaságra lett volna ítélve. Vagy, mivel átértékelték a szolgaságot, legyetek megértőek alattvalóikkal szemben. Továbbá, mivel tudjátok, mit jelent rabszolgahajcsárok korbácsa alatt sínylődni, fogadjátok meg, hogy nem bántjátok embertársaitokat.

A Tóra tehát arra tanít bennünket, hogy a keserűséget, a gyűlöletet és a szenvedést közösiítsük ki az emberi életből.

Természetesen léteznek a mároornak egy másik reakciója is. Köpjük ki a keserű gyökeret, dobjuk titokban az asztal alá, amikor senki se látja: mert elég volt már belőle! Igaz, sínylődtünk a fáraó alatt, de felszabadultunk, és sikerült kiharcolnunk, hogy életünket immár szabadságban újjáépítsük. Dájénú! Hagyjanak békén, és ne emlékeztessenek a keserű múltra.

De vajon békén hagynak bennünket?

Mert a zsidó történelemhez nemcsak Ábrahám és Mózes, Dávid és Salamon, Rabbi Ákivá és Majmonides tartoznak. Népünk történelmében olyan nevek is szerepelnek, mint Ámálék, Antiochusz, Hámán, Torquemada, Hmelnickij és Hitler. Hányszor hallottuk nemzedékünk borzalmas zsidó katasztrófája után: atyáink és mestereink jámbor, istenfélő zsidók voltak, mégis elpusztultak. Nem érdekel bennünket többé a zsidóság, amely eddig csakis szenvedést okozott számunkra, és a legjobb megoldás eltávolodni attól, amennyire csak lehetséges. De sikerült-e vajon az eltávolodás? A vészorszak kálváriája, az arabok gyilkos Izrael-gyűlölete, valamint a világszerte fellángolt antiszemizmus megengedi-e a feladást és a múlttal való szakítást?

A Szentírás nem a „mároort”, hanem a szó többes számú formáját, a „márorim”-ot használja, rámutatva arra, hogy nemcsak a fáraó Egyiptomában volt keserű a zsidó sors, hanem minden zsidó korak megvan a maga fáraója és keserve, amit sohasem szabad elfelednünk. Mert a mi célunk nem a feledés, hanem a múlt keserű tapasztalataiból való okulás.

Emlékezzünk tehát, és őrizzük meg a gyönyörű zsidó ünnep szent hagyományait, ahogyan azt atyáink házában láttuk. Kit nem hat meg könnyekig, ha

ilyen gondolatokkal ül le a széderasztalhoz? Hány zsidó házban gondolnak ilyenkor a holokauszt ártatlan áldozataira? Hány izraeli házban emlékeznek meg egy üresen hagyott hellyel a széderasztalnál egy családtagról, aki fiatal életét áldozta hazájáért?

Végül, mi vagyunk az utolsó nemzedék, akik az átélte borzalmakról beszélhetünk gyermekeinknek és unokáinknak. Mert ezt jelenti a Tóra által használt többes szám, hogy ne csak a fáraóról és pribékjeiről meséljünk ezen az estén, hanem kötelességünk beszámolni utódainknak a vészorszak keserveiről is.

Ha azonban ilyen gondolatokkal ülünk le az ünnepi asztalhoz, akkor nem válik-e a felszabadulás örömmünnepe keserű emlékek ünnepévé? De éppen erre tanít bennünket peszáchi, hogy az édes és a keserű, az öröm és a szenvedés, a könny és a mosoly is hozzátartozik az emberi élethez.

Adj a Mindenható, hogy a jövő szederjein a keserű gyökér kizárólag szimbólumként és tanulságként szolgáljon, és az egész zsidóságnak mindig csak szeretetben, örömben és békességben legyen része.

(Ráv)

9 770133 335009 19007

Kérjük, hogy adója 1%-ával támogassa a magyarországi zsidóságot. Technikai számunk: 0358

A Mazsihisz elnöke levélben gratulált a Budapesti Zsidó Hitközség új elnökének

Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Elöljáróság!

Gratulálok az új elnöknek és mindnyájatoknak

a Budapesti Zsidó Hitközség elöljáróságában elfoglalt tisztségekhez. Az új grémium összetétele, a Ti megválasztásotok reményi ad arra, hogy az elmúlt esztendő belső konfliktusait fel lehet váltani együttműködésre, a magyar neológia jövőjének építésére. Ezúton biztosítalak Benneteket, a Mazsihisz mindenkor elnöke ebben érdekelt.

A közgyűlésen szinte mindannyian az egység és az összefogás fontosságáról szövegetek. Közös feladata lesz a két szervezetnek a választáson jól érzékelhető két tábor közötti árok betemetése, az őszinte párbeszéd és a neológia jövőkéjének közös megalkotása.

Ehhez a munkához kívánok Nektek jó egészséget és I.ten áldását.

Barátsággal:
Heisler András
Mazsihisz-elnök

Mester Tamás lett a Budapesti Zsidó Hitközség új elnöke

Mester Tamás az első BZSH-elnök, akinek az EMIH gratulál

A Budapesti Zsidó Hitközség (BZSH) közgyűlése két fordulóban Mester Tamást, a Nagyuvaros utcai zsinagógakörzet küldöttét választotta meg a szervezet új elnökének, aki három szavazattal kapott többet, mint a második Kiss Henriett.

A BZSH közgyűlésének 79 szavazójából Kiss Henriettre 38-an, Mester Tamásra pedig 41-en voksoltak. Az első körben még négy jelölt, Mesteren és Kissen kívül az eddigi elnök Ács Tamás, illetve Kőszegi Zoltán indult az elnökségért. Közülük Mester és Kiss kapta a legtöbb szavazatot, így ők jutottak a második körbe.

Kunos Pétert 72 igen szavazattal a következő öt évre újraválasztották a BZSH ügyvezető igazgatójának. Az újraválasztott ügyvezető megköszönte a közgyűlés tagjainak a bizalmat, és azt ígérte, hogy az elkövetkezendő négy évben is csak a budapesti zsidóságért és a BZSH-ért fog dolgozni.

A választás előtt minden jelölt bemutatkozó beszédet mondott, amelyet Mester Tamás azzal zárt, hogy visszautasította azokat a „gusztustalan támadásokat”, amelyek személyét érték az utóbbi napokban. Mint elmondta: „ezeket az embereket, akik belülről ezeket a dolgokat generálták, haladéktalanul el kell távolítani a Hitközség környékéről”.

A Budapesti Zsidó Hitközség közgyűlése a következő négy évre az elöljáróság tagjait is megválasztotta, akik a következők:

Halpern György, dr. Kardi Judit, Kerényiné Rippner Zsuzsa, Kiss Henriett, Nádél Tamás, dr. Róna Iván, Vadász Gáborné, dr. Várnai György, Keszler Gábor, Kurucz Ákos, Szántó György.

A megválasztott tisztségviselőknek szívből gratulálunk, és eredményes munkát kívánunk.

Köves Slomó gratulált Mester Tamásnak, a Budapesti Zsidó Hitközség új elnökének

Tisztelt Mester Tamás Úr! Remélem, levelem jó egészségben találja!

Kérem, engedje meg, hogy ezúton is gratuláljak Önnek a Budapesti Zsidó Hitközség (BZSH) elnökválasztásán kivívott győzelméért. Egyben engedje meg, hogy kifejezzem őszinte elismerésem a magyarországi zsidó közéletben eddig kifejtett erőfeszítéseit, hiszen meggyőződésem, hogy munkájával korábban is a közösség javát és nem a megosztottság további mélyítését szolgálta.

Egyszerűsödő szeretném közösségünk jókívánásait tolmácsolni Ön felé, arra a szilárd hitre támaszkodva, hogy a jövőbeni döntéseit továbbra is egyedül a magyarországi zsidóság szolgálatát keresve, a teljes közösség gyarapodását, zavartalan és eredményekben gazdag együttműködését célozva hozza majd meg.

Természetesen tisztában vagyok azzal, hogy az Ön előtt álló kihívásoknak való megfelelés embert próbáló feladat. Ugyanígy afelől sincsenek kétségeim, hogy a magyar zsidóság sok tekintetben megosztott, másképpen gondolkodik számos, esetenként fontos, esetenként mesterségesen tekintélyes méretűre hízalt kérdésben. Am azt is látnunk kell, hogy az eltérő vélemények megléte – a zsidóságban kívált – teljesen természetes, és a világunk pontosabb, teljesebb megértéséhez segít bennünket. A bölcsesség irigysége végső soron a bölcsességet növeli – tartja hagyományunk, ami arra indít bennünket, hogy felismerjük: az egymás felé irányuló tekintet, az építő viták jó eséllyel a kiérlelt döntések meghozatalához szükséges tudást hozzák hozzánk közelebb.

Kérem, engedje meg ezért, hogy az Egységes Magyarországi Izraelita Hitközség baráti üdvözlését tolmácsoljam önnek, egyúttal abbéli reményemet is kifejezzem, amely az Ön jövőbeni tevékenységét a békés párbeszéd korszakának beköszöntével kapcsolja össze, aminek köszönhetően új fejezet kezdődhet a magyarországi zsidóság életében.

Ehhez kívánunk Önnek sok sikert, egyúttal az Örök-kevaló áldását kérem munkájára!

Tisztelettel:
Köves Slomó vezető rabbi

A kérdések kérdése: mikor fog a két vezető egymásnak gratulálni?

Mester Tamás BZSH-elnök válaszlevele Heisler András Mazsihisz-elnöknek

Tisztelt Elnök úr!

Megválasztásunk alkalmából az új elöljárósághoz és hozzám intézett köszönet szavait nagyon köszönöm.

Mint ahogy Radnóti főrabbi úr is idézte nyitóimájában: „és mentek ketten együtt...” Nekünk, a BZSH és a Mazsihisz felelős vezetőinek együtt kell mennünk, egy akarat, egy úton és egy cél: a magyarországi vallásos zsidó élet felélesztésének irányába.

Nem üres szólam, hogy össze kell fogunk, mert – ahogy a Misna fogalmaz – „a nap rövid, és sok a tennivaló”. A neológia elmúlt 150 éve kötelez bennünket. Kötelez, hogy tradícióinkat, egyediségünket, önmagunkat nem feladva újuljunk meg, haladjunk a korrall, úgy a vallás, mint a zsidó tudományok terén. Egymásban segítő kezlet kell látnunk. A BZSH új vezetése mindenben, mi e célt szolgálja, kitartó és elkötelezett partner lesz.

Tisztelt Elnök úr!

Két tábor: Jákob is két táborra osztotta háza népét az Ézsauval való találkozás előtt. Ön is két táborról beszél. Én azt hiszem, a két tábor valójában egy: az a honi megmaradt zsidóság, mely ránk tekint, tőlünk vár megnyugvást, fejlődést. Hiszem, hogy e nagy tábor békességet, biztos, kiszámítható, büszkén vállalható zsidó életet érdemel.

Ezt utóbbira kérem I.ten segítségét és áldását.

Tisztelettel:
Mester Tamás elnök

Mester Tamás BZSH-elnök válasza Köves Slomó vezető rabbinak

Tisztelt Vezető Rabbi Úr!

Köszönöm őszinte gratulációját és baráti üdvözlését!

Amint az Ön előtt is minden biztonnal ismeretes, szoros megméretetés eredményeként választottak meg a Budapesti Zsidó Hitközség elnökévé. Nem csupán az eredmény, de egész eddigi életem is arra indít, hogy a neológ zsidó közösség egészét szolgáljam.

Fontos, hogy a BZSH, a Mazsihisz legnagyobb taghitközsége, korrekt és konfliktusoktól mentes, békés viszonyt alakítson ki az Egységes Magyarországi Izraelita Hitközséggel éppúgy, mint a Magyarországi Autonóm Orthodox Izraelita Hitközséggel egyaránt. Egy úton haladunk, hiszen minden hitközség a zsidóság érdekében tevékenykedik, annak javát szolgálja.

A Pirké Óvajsz tanítása fejezi ki legjobban a szándékaimat és a hitvallásomat: „Légy Áron tanítványai közül való, szeresd a békét és törekedj a békére, szeresd a teremtményeket és közelítsd őket a Tórához.”

Az eredményes munkának elengedhetetlen feltétele az értelmes párbeszéd és a békés egymás mellett élés mindegyik hitközség részéről. Sportemberként tudom, hogy célunk elérésének érdekében felül kell emelkednünk egyéni ambícióinkon. Nem véletlen, hogy mi, zsidók, csak közösségekben tudunk az Ö. valóhoz fohászodni, tudjuk, hogy az egyes ember erejét messze meghaladja a közösség ereje.

Tisztelt vezető Rabbi Úr!

Hitközségeink várakozva tekintenek reánk. A status quo, mely szembefordít bennünket egymással, nem szolgálja a magyarországi zsidóság hosszú távú érdekeit. Nagy a felelősségünk, és nagy az elvárás irányunkban. A nagy múltú budapesti hitközség elnökeként értem szavát. „Nyiss nekünk kaput” – kérjük I.tent a Nőiló ima során. Ő nem nyitja meg a kaput, ha mi bezárjuk közösségeinket. Csak a kölcsönös tolerancia, megértés, elfogadás, tisztelet vezethet el a közös célhoz, az ároni békességhöz.

Közeledik szabadságunk ünnepe. Remélem, hogy ki tudjuk vezetni közösségeinket az egymás irányában tanúsított barátságosan hozzáállás fogságából.

Kívánok Önnek és közössége minden tagjának kóser Peszáchot, a M.ható áldása legyen keze minden munkáján!

Üdvözléssel:
Mester Tamás elnök

Púrimi partik

Nagyuvaros

Púrimkor előírás felolvasni a Megilát, ami természetesen templomunkban is megtörtént. Első alkalommal Glitzenstein Smuel rabbitól, másodsor Glitzenstein Saul Hájimtól hallhatta a nagyszámú jelenlévő Eszter könyvét, igen nagy hangzavarral Hámán nevének elhangzásakor.

Templomunk dísztermében szépen és bőségesen terített asztalok vártak az érkezőket. Örömmünkre sok gyermeket is elhoztak szüleik, nagyszüleik, a hagyományoknak megfelelően majd mindegyik jelmezben jött. Streit Sándor elnök közösségünk nevében külön köszöntötte a születésnapját ünneplő Glitzenstein Smuel rabbit.

Beregi Péter és Heller Tamás szín-

művészek fergeteges műsorral szórakoztatták a megjelenteket.

A finom ételekről és süteményekről a rabbi és Soshi rebbece gondoskodott. A körzet által biztosított üdítők, italok is tekintélyes mennyiségben fogytak.

Innen is köszöntjük Glitzenstein Smuelt, aki 38. évét töltötte be, jó egészséget és sok boldogságot kívánunk neki és családjának az emberi életkor legvégső határáig!

Bis hundert und zwanzig! Mázál tov!

fuvarpress

„Ötös”

Felejthetetlen, fergeteges „farsangi” feeling, felszabadult felnőttek, fiatalok, és persze sok-sok gyerek: púrimi parti egy több helyiségből és két szintből álló szórakozóhelyen. Igen, merni kell nagyot álmodni, ugyanis a szervezők elképzelései

pontról pontra beigazolódtak, minden korosztály igénye szerint. Deutsch Péter rabbi kérte a jelenlévőket, teljesítsék a púrimi parancsolatokat: az adományozást és a sláchmoneszt, azaz ételt küldeni rászoruló barátnak, ismerősnek, Eszter Könyvének meghallgatását és a bőséges lakoma feltálatását.

Kevésszer láttunk ilyet – öt zsinagógakörzet (Bét Jehuda, Bethlen, Ohel Ábrahám, Bét Sálom, Dózsa), négy rabbi: Darvas István, Deutsch Péter, Fináli Gábor és Radnóti Zoltán gondoskodott az ünnep hagyományos lebonyolításáról.

Volt profi arcfestés a kicsiknek, óriási sikert aratott bűvész-show Juhász Marcell közreműködésével, sok-sok fotó a jelmezesekekről.

A Megila-olvasás két helyszínen történt. Az alsó helyiségben Darvas és Fináli, az utcai szinten Radnóti és Deutsch rabbi héberül és magyarul olvasták fel a sorsvetés történetét,

persze óriási kereplés közepette Hámán nevének említésekor. Eszter Könyve bőven állt rendelkezésre, ahogy zajkeltő eszközök is.

A vendéglátás igazán pazar volt: pezsgős fogadtatás, svédasztalok finomabbnál finomabb ételekkel a maximális kulináris élvezet jegyében.

A zenéről dj gondoskodott, előkerült egy gitár is, Fináli Gábor rabbi

pedig egy hagyományos púrimi dal elénekülésével fokozta a hangulatot.

Több mint hétszáz (!) vendég és osztályon felüli szervezés jellemezte az estét!

Köszönet érte az ötletgazdáknak, a rendezőknek és mindazoknak, akik a bőséges kínálatból ezt az eseményt választották.

gj

Negyedszer választották Horovitz Tamást elnöknek Debrecenben

A közelmúltban tartotta közgyűlését a Debreceni Zsidó Hitközség, melynek fő témája a négyévenként esedékes elnökválasztás volt.

A tavalyi év beszámolójának elfogadása után került sor az elöljáróság, majd az elnök megválasztására. A közgyűlésen jelenlévők egyhangúlag, százszázalékos arányban Horovitz Tamást bízták meg a hitközség elnöki feladatainak ellátásával.

Horovitz Tamást először 2007-ben választotta elnökévé a DZSH, és azóta folyamatosan látja el a vezetői feladatokat. Személyéhez kötődik többek között a Debreceni Zsidónegyed épített örökségeinek teljes felújítása, valamint a Debreceni Zsidónegyed Oktatási és Kulturális Központ létrehozása is.

Az újabb elnöki ciklusban nem kisebb célokat fogalmazott meg, mint a Kárpát-medencei Zsidóság Történetét Bemutató Emlékközpont meg-

építése, valamint a Debrecen Megyei Jogú Város Közgyűlése által biztosított Bajcsy-Zsilinszky utcai ingatlanban a Debreceni Zsidó Hitközség Idősek Ellátását Szolgáló Intézményének kialakítása.

A naplójában írta meg a vészkorszakot

Nyíregyházán látható az Anne Frank életét és írói munkásságát bemutató vándorkiállítás

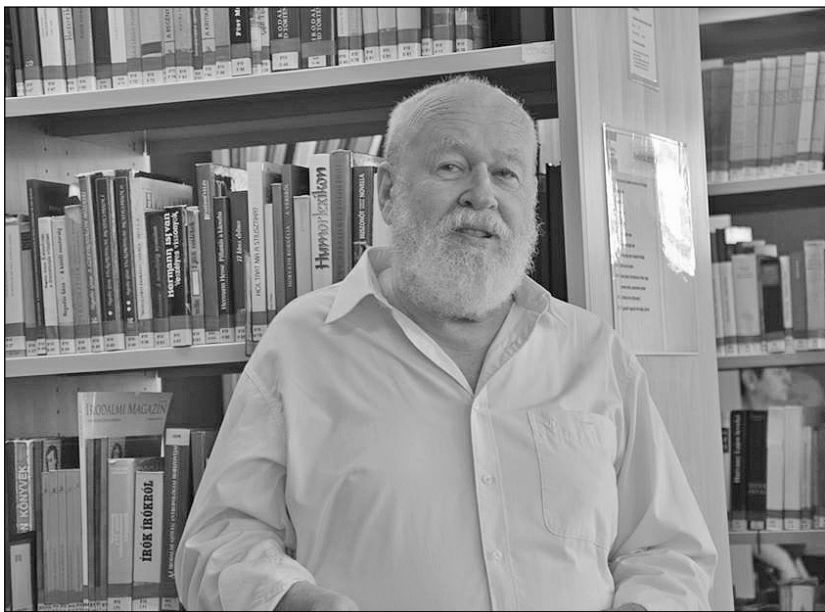
Nyíregyháza

Anne Frank neve nem idegen az idősebbek előtt, de a fiatalok nemigen ismerik életét és rövid idejű írói munkásságát. Most Nyíregyházán, a megyei könyvtár olvasótermében látható az a vándorkiállítás, amely bemutatja a fiatal, zsidó származású német leányt, aki Hollandiában egy rejtékhelyen 1942. június 12. és 1944. augusztus elseje között vezetett naplót, amíg a németek el nem hurcolták koncentrációs táborba.

A megnyitórendezvényen részt vevő fiatalok először megnézték egy kisfilmet Anne Frankról, aztán Somos Péter újságíró a kislány származása és tragikus élete apropóján beszélt többek között a vallásról, a második világháborúról.

A végső megoldás

– Magyarországon napjainkban szabad vallásgyakorlat van, de az volt a második világháborút megelőző időszakokban is. Édesanyám Budapesten élt akkoriban. A családja őrizte a zsidó hagyományokat, de nem voltak annyira vallásosak. Édesanyám legjobb barátai a más vallású lányok közül kerültek ki. A kapcsolattartásban nem zavarta őket a másik vallása, sőt elkísérték egymást a másik hittanóráira is, s ebből nem volt semmiféle gond, ez

Somos Péter

természetes volt mindenki számára. Nem nézték ki a másikat maguk közül, nem közöcsítették ki társukat csak azért, mert más a vallása – elevenítette fel a régi éveket Somos Péter.

– Németországban hatalomra került a Nemzetiszocialista Párt, amely meghirdette a fajelméletet, a felsőbbrendűséget. Az általuk alsóbbrendűnek tartott emberek ellen támadást intéztek, de ez nemcsak a zsidókat érintette, hanem többek között a romákat, a kommunistákat és a homo-

szexuálisokat is. Ez a szemlélet Magyarországon is egyre jobban elterjedt. Hazánkban először korlátozták az egyetemeken tanuló zsidók létszámát, aztán kiiltották őket különböző intézményekből, sárga csillag viselésére kötelezték őket. Mindezek után következett a deportálás, amikor a koncentrációs táborokban megsemmisítették őket.

A Világ Igaza

Somos Péter mesélt arról is a fiataloknak, az édesanyja hogyan élte túl az embertelenséget, a borzalmakat, a kiszolgáltatottságot.

– Édesanyám Budapesten élte túl a háborút. Volt egy Berkó Pál nevű úr, aki Magyarország német megszállása után az otthonában folyamatosan menedéket adott a zsidóknak. Előfordult, hogy negyvenen is tartózkodtak a lakásban. Nyomdász barátainak köszönhetően hamis papírokat is szerzett a zsidóknak.

– Több évtizeddel a háború után a jeruzsálemi Jad Vasem Intézet a Világ Igaza címet adományozta Berkó Pálnak. Ezt az elismerést azoknak a nem zsidó embereknek adják, akik a saját életük kockáztatásával megmentettek zsidó származású embereket. A Talmud szerint aki megment egy életet, az egész világot menti meg. Magyarországon több mint nyolcszázan kapták meg a Világ Igaza címet – tette hozzá Somos Péter.

MML

Kossuth apánk emléke

Vázsonyi Vilmos: A zsidóságnak mulatnia kellene, mert zsidók, de zokog, mert magyar

Forrás: OSZK digitális képtár

léke”. A megemlékezés a főbbi kádisek imájával zárult.

Az Egyenlőség 1944. márciusi számában megjelent visszatekintés szerint Kossuth Ferenc a hitközség elnökének megköszönte „a pesti zsidóság meghatározó megnyilvánulását”. Érdeklődött a kádisek imájáról, mire Kohner Zsigmond elnök: „Ez az az ima, amelyet a zsidók csak legkedvesebbjeikért, szüleikért szoktak elmondani.” Bizonyára e válasz is befolyásolhatta Kossuth Ferenc távozáskor elhangzott nyilatkozatát, miszerint sok szépet hallott már Turinban is „a zsidók megmagyarosodásáról és a nemzettel való összeolvadásáról, de az itt látottak és tapasztaltak mégis meglepték... Ő úgy látja, hogy „a zsidók nemcsak megmagyarosodtak, de teljes mértékben magyarokká váltak...”

S hány zsidó is vett részt Kossuth oldalán a 48-as forradalomban? Benczés Tibor (Lévai Jenő munkatársa a Képes Családi Lapoknál) egykori írása szerint száznolcvan-ezerre becsülhető a honvédek létszáma. Ebből Kossuth jászberényi nyilatkozata szerint a zsidó honvédek száma húszezer volt. A szám adatok, az elismerés mellett sokatmondó bizonyíték a levert forradalom utáni uralom számunkérő, megtorló aktusa is. Haynau a szabadságharcot köve-

tően úgy nyilatkozott: „A Magyarországon lévő izraeliták legnagyobb része érzelmeik és gonosz cselekvésmódjuk által előmozdították az ottani forradalmat, mely az ő közreműködésük nélkül sohasem nyerhetett volna olyan terjedelmet.” E szavakat tettek is követték: a zsidók „gyalázatos és törvényellenes magaviseletet tanúsítottak”, ezért először Pest és Óbuda zsidóságának írta elő külön-külön hadifelszerelések (lovak, köpenyek stb.) beszolgáltatását az osztrák hadsereg részére. Később aszerint módosította e rendeletét, hogy a büntetést inkább kp.-ban kell leróni, mégpedig kettőmillió forint megfizetését követelte, és már nemcsak a pesti, óbudai zsidóságtól, hanem e kötelezettség az ország egész zsidóságának egyetemleges terhe volt, mivel Haynau szerint a magyar a forradalmat „az egész magyar zsidóság” támogatta.

Egy – meglepő – nyilatkozatot érdemes még megismerni. Említettem, hogy a szertartáson részt vett Thaly Kálmán honatya, a Rákóczi-kor kutatója is. Ő korábban a parlament egyik egyháziügyi vitájában azt szorgalmazta, hogy „a zsidók mutassák meg az országgyűlésnek a titkos dogmáikat”. A rekviem utáni nyilatkozatában mit mondott e korábbiakat is illetően? Azt, hogy „mától nincs igazságosabb barátja a zsidóságnak nálamnál. Belátom, hogy hiba volt ettől a felekezettől illet követelni. Ezt el is fogom mondani a képviselőházban.” Az eseményt felemlítő tudósító szerint ez megtörtént.

Az illusztrációként mutatott miniatúra – sajna, színes papíryomtat és nem elefántcsont – családunk egyik ereklyéje, már ötven éve néz reánk a könyvespolcra. Ha minden igaz, Jakab nagypapa révén került hozzánk, valamikor a múlt század elején. Most az ötlött fel a portréra ránézve, hogy Vázsonyi Vilmos olyat is írt a megemlékező cikkben, hogy Kossuth nézeteinek „a nemzet, ha úgy akarja, hasznát veheti...” Egyetértek. Talán a mi időnkben és a jövőben is szükség lenne néhány elfeledett vagy elmismásolt polgári szabadságjogunknak, Kossuthék által pártolt és kívánt szabadságjogunknak a felélesztésére.

Politzer Tamás

Budapestről kapott új menórát a szombathelyi hitközség

Tavaly december végén tűnt el a régi menóra, ami évtizedek óta a Rákóczi út és Batthyány tér sarkán, a volt zsinagóga előtti holokausz-emlékműnél állt.

Rendőrségi nyomozás is indult, de az ellopott menórát nem találták meg. Most viszont pótolni tudják, ugyanis a budapesti Hunyadi téri Ohel Ábrahám körzet felajánlott egyet ajándékba.

Az új gyertyatartót Gervai László tervezte, és – másokkal együtt – ő is készítette el. Szombathelyre Fináli Gábor rabbi, Chikán-Sonne Zoltán elnök és Fináli Péter vezetőségi tag hozták el, hogy átadják Márkus Sándor elnöknek.

A menórát július 7-én, a holokauszmemorálás helyezés ki és avatják fel.

Az ajándékozók és a megajándékozottak

Kétmillió dollár az antiszemitizmus elleni harcra Amerikából

Az Egyesült Államok külügyminisztériuma kétmillió dolláros pályázati alapot hozott létre olyan európai és közép-ázsiai projektekre, amelyek fölveszik a küzdelmet az antiszemitizmus új formái ellen. Mike Pompeo külügyminiszter egyúttal közölte: nem lehet kétségbe vonni Izrael Állam jogát a saját létehez.

Az amerikai külügyminisztérium kétmillió dolláros pályázati forrást különített el olyan projektek számára, amelyek harcolnak a közbeszédben, a hagyományos és online médiában terjedő antiszemitizmus, vallási megkülönböztetés és gyűlöletbeszéd ellen.

Az USA külügyminisztériuma olyan projekteket kíván támogatni, amelyek dokumentálják a gyűlölet-bűncselekményeket, és tudatosítják a közvéleményben a gyűlöletbeszéd azon megnyilvánulási formáit, amelyek zsidók ellen irányulnak. Cél az is, hogy megtalálják a legmegfelelőbb válaszokat az antiszemitizmus ellen jogi, társadalmi és közösségi szempontból, és felkészítsék a rendőrséget és a vádhatóságokat a helyi zsidó közösségekkel való jobb együttműködés érdekében.

A pályázati alap létrehozásának bejelentésekor Mike Pompeo amerikai külügyminiszter úgy fogalmazott: ne értsenek félre, egy demokráciában elfogadható dolog az izraeli politika bírálata, de nem fogadható el Izrael létének kritizálása. Az anticionizmus tagadja Izrael és a zsidó nép legitimációját – tette hozzá.

Csúcstalálkozó a Mazsihisznél

Világhírű izraeli gondolkodóval tárgyalt Heisler András

Yoram Hazony, a világhírű, jobboldali és modern ortodox, valóságos gondolkodó Budapesten járva találkozott Heisler András, Radnóti Zoltánnal és dr. Bíró Tamással, hogy a zsidó nép bonyolult, de kétségbevonhatatlan összetartozásáról, a nemzet erejéről beszélgesse velünk.

Yoram Hazony, a nemzetállami önállóság, a nemzet mint emberléptékű, erős és jelentéssel teli közösség, a jó értelemben vett nacionalizmus védelmezője legutóbbi könyvét a nemzeti eszme fontosságáról, nélkülözhetetlenségéről írta. A modern ortodox vallási-politikai gondolkodó magyarországi látogatása során együtt ebédelt közösségünk három vezetőjével, Heisler András

Mazsihisz-elnökkel, Radnóti Zoltán főbírival, a Neológ Rabbistület vezetőjével és dr. Bíró Tamással, az

Országos Rabbiképző – Zsidó Egyetem rektorhelyettesével.

A kötetlen beszélgetés során szóba került a zsidó nép bonyolult, sokrétű, de megkérdőjelezhetetlen egysége, Izrael, a zsidó nép szeretete, mindaz, amit Izrael és a diaszpóra zsidósága tanulhatnak egymástól.

A Mazsihisz nyitottan és érdeklődve figyeli a zsidó világ kulturális-intellektuális életét, alaposan mérlegeli minden irányzat és minden fontos álláspont kiváló képviselőjének véleményét, ezért volt különösen megtisztelő számunkra, hogy Yoram Hazony időt szakított rá, hogy véleményét cserélhessünk. Öröm volt látni és meghallgatni Izrael egyik legfontosabb „hangját”, gondolkodóját.

A világhírű filozófus ugyanazon a napon tárgyalt hazánk miniszterelnökével, Orbán Viktorral.

Átadták a Scheiber Sándor-díjat

Az eseményen jelen volt Soltész Miklós egyházi, nemzetiségi és civil társadalmi kapcsolatokért felelős államtitkár, Fürjes Zoltán helyettes államtitkár, Heisler András, a Mazsihisz és Deblinger Eduárd, a MAOIH elnöke, valamint Köves Szmó, az EMIH vezető rabbija.

Eljött Scheiber Sándor zsl és az idei díjazott, dr. Róna Tamás PhD rabbi családja, barátai, korábbi kitüntetettek, hitközségek, szervezetek, az írott sajtó képviselői és számos érdeklődő.

Mihályi György moderátor köszöntője után felcsendült a Himnusz, majd Soltész Miklós államtitkár üdvözölte a megjelenteket. Meltatta Scheiber Sándor munkásságát, és kiemelve a scheiberi értékeket – a humanitást, az emberséget, az elkötelezettséget, az istenhitét, a család fontosságát – elmondta, ezek kötik össze Róna Tamást a díj név-

nali gondolatok című rádióműsorban is.

A díj üzenete, hangsúlyozta Soltész Miklós, az egyházon belüli oktatás, nevelés, az utat mutató keresztény–zsidó párbeszéd, a felülírhatatlan hit, a kultúra megőrzése.

A pályatárs, Darvas István bevezetőjében beszélt a kitüntetett családi hátteréről, tanulmányairól, pályafutásáról. Több mint egy évtizede megbecsült oktatója az ORZSE-nak, 1998 őszétől már a Szentírás- és Talmudtudományi Tanszék vezetőjeként fáradozik azon, hogy az intézményből minél felkészültebb rabbi kerülhessenek ki. Dr. Róna tudja azt is, hogy a hagyományos zsidó értékek átadásához elengedhetetlenül szükségesek megfelelő könyvek, ezekből pedig hiány van. Ezt pótolta kedves kollégám – emelte ki Darvas István –, munkásságának fontos darabja az immár három-

Egyházi és állami vezetők társaságában. Középen Róna Tamás

adójával. Hozzátette, nagyon szívesen hallgatja a Mazsihisz Közép-magyarországi Területi Csoportja vezető rabbijának imádságait a Haj-

reszes hittankönyv. Megírása előtt körültekintően igényfelmérést végzett az oktatással kapcsolatban, illetve megszervezte a tanárok továbbképzését már a kezdet kezdetén. A Keresztény–Zsidó Tanács felkérésére összeállította A magyarországi zsidóság története című, középiskolásoknak szóló tankönyvet, amely szintén hiánypótló mű a hiteles történelemoktatás színterén.

Szólunk kell arról is – tette hozzá Darvas –, hogy Róna Tamás, aki tagja a Keresztény–Zsidó Tanácsnak és a Keresztény–Zsidó Társaságnak, már a 2000-es évek elejétől hangoztatta a vallásközi párbeszéd fontosságát, előadásokat tartott, meghívásoknak tett eleget. Az egyetlen út a közös út lehet, véli, amit egymás megismerésével valósíthatunk meg, ennek pedig egyetlen kulcsa van, a tanulás, az egymásról tanulás, az egymásnak tanítás. Értékelve a főbbi fáradozását, a Nemzetközi Keresztény–Zsidó Tanács (ICJ) felvette őt soraiba, majd a szervezet kongresszusi tagjává választották. 2015-ben II. János Pál pápa fogadta mint a párbeszéd magyarországi képviselőjét, majd 2018-ban Budapest és Kecskemét közösen rendezhette meg az éves konferenciát, s ennek is főszervezője volt.

A laudátor szavait követően az idei kitüntetett kapott szót. Két gondolatot osztott meg a közönséggel. „A zsidóságnak legyen ez a mai nap a szeretet, a társadalmi megbecsülés napja.” Majd a költőt, Arany Jánost idézte: „Míntha pásztortűz égne...” Ez az a tűz, mely eddigi útján kísért. Neveltetése, a szülői ház, saját közvetlen családja: felesége, Ivett és két gyermeke meghatározó erő életében. Mindnyájuknak köszönetét fejezte ki.

Ezután az ünnepség fénypontjaként Semjén Zsolt nemzetpolitikáért, egyházügyekért és nemzetiségekért felelős miniszterelnök-helyettes nevében Soltész Miklós államtitkár átnyújtotta a Scheiber Sándor-díjat dr. Róna Tamás PhD főbírának.

Igényes állófogadás, közös fotók készítése és kötetlen beszélgetés zárta az eseményt.

gj

Meghalt az utolsó zsidó partizánparancsnok

Leonid Bernstein 98 éves korában hunyt el Izraelben. Partizánparancsnokként a hírhedt V-2-es rakéták gyárának megsemmisítésében is részt vett.

Leonid Bernstein, aki 1921-ben született Ukrajnában, hadnagyként szolgált a Vörös Hadseregben, amikor a Szovjetunió belépett a második világháborúba. Német hadifogságba esett, azonban sikerült elmenekülnie.

Ezután a partizánok között folytatta a harcot, ahol az egyik csoport vezetőjeként több szabotázsakciót is végrehajtott. Az általa irányított csapat 44 náci vonat kisiklását okozta. Később részt vett szovjet hadifoglyok kiszabadításában, és segítette a náci elleni felkelést Szlovákiában.

Az egyik legjelentősebb akciója egy német rakétagyár felkutatása és megsemmisítése volt. A gyárban olyan V-2-es ballisztikus rakétákat állítottak elő, amelyekkel Londont is bombázták.

A háború után Bernstein Kijevben telepedett le, majd 1993-ban kivándorolt Izraelbe, ahol élete végéig az ország északi részén található Kirját Atán lakott.

Kibic

Bíróság előtt a Miss Hitler szépségverseny győztese

Buchenwald Princess néven indult a szépségversenyen a 22 éves Alice Cutter Nagy-Britanniában. Párjával, a neonáci Mark Jonesszal korábban jártak a náci haláltáborban Németországban. Mark Jones botrányt okozott, amikor Buchenwald kivégzőhelyén náci módra lendítette a karját. Mindketten a betiltott National Action nevű neonáci csoportoscska tagjai. A Miss Hitler szépségversenyt nem sokkal azután tartották meg, hogy egy szélsőjobboldali férfi meggyilkolta a Munkáspárt parlamenti képviselőjét, aki a brexit ellen kampányolt.

A terror sok irányból jöhet – hangsúlyozta a bírő. Egy szépségverseny látszólag nem politikai ügy, de hogyha azt Miss Hitlernek nevezik és a győztes a Buchenwald Princess nevet használja, akkor azt már komolyan kell venni! Különösen, hogy a szépségverseny többi résztvevője is náci haláltáborok nevét viselte. A most megkezdődött per arra mutat rá, hogy a neonáci eszmék Angliában is befolyásolják a fiatalok egy részét, holott a világháború idején ez az állam volt Hitler legelszántabb ellenfele.

Polonius/Fühü

Búcsúzik a Goldmark Kórus Éliás Verától

Elvesztettük közösségünk ragyogó, nyugodt, kedvesen mosolygó, hatalmas energiájú, erős és a művészetben szigorú, ugyanakkor csendes segítő tagját. Fájdalmas a búcsúnk, és tanácstalanul nézünk egymásra: hogyan tovább?

Kertész Éliás Vera Debrecenben született, és családja hűséggel vett részt a megfoglyozott kile életében. Ebben a légkörben élt gyermekként, majd Budapestre kerülve továbbra is részese volt a zsidó közösségeknek. Kislány korától nagy tehetséggel zongorázott, és a Debreceni Konzervatóriumba az akkori legfiatalabb növendékként vették fel. Az előadóművészi pálya helyett a művész-tanárságot választotta, mert a tanítás mestersége vonzotta, és eközben saját családra vágyott. Budapestre ment férjhez. Tanári pályája és két csodálatos gyermekének nevelése töltötte ki napjait, akik végtelen sok örömet adtak számára – és mi tudjuk, hogy élete utolsó pillanatáig fogták a kezét.

A zongora- és zeneoktatást utánozhatatlan felkészültséggel, odaadással, végtelen türelemmel, ötletekkel gazdagon és szeretettel végezte. Soha egyetlen egy óráról sem hiányzott. A XII. kerületi zeneiskola vezető tanára volt mindvégig, betegsége előtt vállalt a Lauderben is tanítást, ősszel ment nyugdíjba. Eredményes munkájának gyümölcse volt több tanítványának konzervatóriumi felvétele, ez örömmel és jogos büszkeséggel töltötte el.

A Goldmark Kórus fennállásának 50. évfordulóját készülünk megünnepelni, és sorba vesszük veszteségeinket. Az ötven év hatalmas idő, így az élet rendje szerint sokan eltávoztak soraink közül, de Vera nem csupán dalos volt! Zongorán kísérte énekünket, így ezeknek a produkcióknak önálló és meghatározó szereplője volt a hallgatóság számára. Nekünk pedig zongorajátéka az alapokat jelentette. Ha csak ezt tette volna, már ezért is hálásak lehetnénk! Ennél azonban sokkal többet adott nekünk.

Kertész Éliás Vera

Mint muzsikusan tanár tevékeny része volt a mindennapi tanulásunknak, ugyanakkor énekelt az alt szólamban. Ha kellett, tanította a kórus egy-egy szólamát, a próbákban – ha szükségét látta – kedvesen beült az éppen „gyengélkedő” szólamba, és hangjával segítette tanulásukat. Mindezt nyugodtan, biztató mosollyal tette, így jelenléte maga volt a biztos siker.

A zene pontosságában és igényes előadásában nem ismert kompromisszumot. Akit zongorajátékával kísért, kántort, szólistát, azt addig nem engedte színpadra, amíg nem volt biztos énekében. A kórusnak is sokat kellett próbálnia egy-egy mű Vera kíséretével történő előadásához. A magas mércéje komoly pedagógiai segítséget nyújtott, így élmény volt egy-egy próba.

A kórus igen sokfelé szerepel, ezért minden utazás megterhelő és fáradtságos. Nem tudhatjuk, milyen helyszínen, milyen körülmények és milyen közönség vár ránk. Vera soha nem sópáncsolt a nehézségeken, elfogadta a helyzetet, és igyekezett mindenből a legjobbat kihozni. Tanácsokat adott, figyelte az akusztikát, és ötleteivel sok nehéz pillanatot oldott meg. Tette mindezt csendes, derűsen, de határozottan.

Közösségünk tagjaként szerény és egyszerű volt. Soha nem éreztük, hogy Ő a „zongoraművész”. Vidáman beszélgetett a próbákban, az utazásokon, az ünnepeken mindig velünk volt, és szívjból imádkozott.

Kórusunkat még abban időben ismerte meg, amikor Debrecenbe jártunk hangversenyezni, majd Budapestre felkerülve 1998-ban jelentkezett, hogy szívesen lenne a tagunk. E naptól kezdve haláláig része volt közösségünknek. Betegségét aggódva figyeltük, és bámulattal észleltük, hogy bár ereje fogyóban volt, de továbbra sem hanyagolt el minket. Szülővárosában, Debrecenben volt utolsó csodálatos közös élményünk 2018 júniusában. Ott állt az első sor szélén, végigénekelte a teljes estét, zongorán kísért egy szólószámot! Mindenki sejtette, hogy ez talán az utolsó együtt töltött koncert, és szívünk fájdalommal telt meg, de hittünk a csodában!

Valóban csoda volt az ereje, ahogyan szenvedve, de varázsából semmit fel nem adva élte utolsó éveit. Csoda volt, hogy ismerhettük, hogy hallhattuk kedves, gyöngyöző kacagását. Amíg élünk, e hang és varázsszó lényé soha nem megy feledésbe!

Ádám Mária

IZRAELI SZÍNES

Tömegmészárlásokat akadályozna meg az új találmány

A detroiti zsidó közösség már előrendelte a terméket, és a rendszert 25 helyen fogják beszerezni a városban.

A Gabriel nevű, 2016-ban alapított startup okos, nem túl drága és könnyen használható megoldást kínál a tömegmészárlás ellen olyan közösségi terekben, mint az iskolák, közösségi központok, zsinagógák vagy templomok.

Yoni Sherizen, a Gabriel ügyvezetője elmondta, hogy 15 évig dolgozott a zsidó közösségben, mielőtt az üzleti szférában alapított vállalkozást. Az eredeti motivációt az adta, amikor 2016-ban lövöldözés tört ki a tel-avivi Sarona Marketen, illetve néhány nappal később egy floridai Pulse nevű bárban. Sherizen ekkor határozta el, hogy egy olyan technológiai platformot fejleszt ki, amely megváltoztatja a hasonló események kimenetelét.

A szerkezet 3 részből áll. Az első egy falon elhelyezett eszköz, mely értesíti többek között a rendőrséget, valamint képrögzítő és kommunikációs eszközként működik, ha megnyomják a rajta lévő pánikgombot. A második rész egy okostelefonos applikáció, amely lehetővé teszi a felhasználóknak, hogy vészjeleket küldve másokat is riasszanak. És végül a cég kifejlesztett egy intuitív műszerfalat, amely közvetlen video- és hangviisszajelzést tud adni dinamikus helyszíntérképpel.

Olyan terméket akartunk kifejleszteni, amit nem csupán könnyű használni, de beüzemelni sem nehéz. Léteznek a katonaság és a kormány által létrehozott platformok a piacon, de ezeknek az ára 200.000 dollárnál kezdődik – mondta Sherizen. – Ez az eszköz már 10.000 dollárért kapható, és a teljes szolgáltatás 20–30.000 dollárba kerül. A fejlesztés új fejezetet nyit az önvédelmi piacon, ami mára sajnos minden gyermek életének része lett az Államokban.

A terméket olyan fejlesztői csapat hozta létre, amelynek tanácsadói között volt Ram Ben-Barak korábbi Moszad-vezető, Yohanan Danino, Izrael ex-rendőrfőkapitánya, Kobi Mor, az izraeli titkosszolgálatok tengerentúli akcióinak vezetője és Ryan Petty, a parklandi lövöldözés áldozatának édesapja. Sherizen és cégtársa, Asaf Adler néhány héten belül fogja piacra dobni a kész terméket. A fejlesztők sikeres pilotprogramot hajtottak végre Detroitban, ahol már meg is rendelték a találmányt, amelyet 25 helyszínen fognak beszerezni. Sherizen arra számít, hogy más közösségek is követik majd a detroitiak példáját a pittsburghi események miatt.

Sajnos minden hónapban előfordul valamilyen támadás. A vegasi lövöldözés után meg tudtuk mutatni, hogy a rendszerünk sokkal gyorsabban kimutatta volna, hol tartózkodik a támadó – mondta Sherizen.

Az Amerikai Pszichológiai Szövetség felmérése szerint a 15–21 év közötti fiatalok 75%-a számára okoz komoly stresszt a tömegmészárlástól való félelem Amerikában. Az aggasztó számokat három nappal a pittsburghi lövöldözés után tették közzé, amely a Fegyveres Erőszak Archivum szerint a 294. volt a 2018-as évben elkövetett fegyveres támadások sorában.

Kibic/Új Élet

A mezőgazdaság titkai

Az édes és zamatos, Izraelben termelt zöldségek és gyümölcsök fogyasztói gyakran felteszik a kérdést: mitől ilyen finomak? Erre a kérdésre próbálunk válaszolni a mezőgazdaság titkainak kiderítésével.

Csepegtető öntözés. A legismertebb „titok” az a technológia, amely a vizet közvetlenül a gyökerekhez juttatja el. A Netafim a csepegtető öntözést 1965-ben egy kibucból indította útjára a Negev sivatagban. A technológia kezdetben a precíziós

A Netafim csepegtető öntözés rendszere ötven év elteltével is a modern mezőgazdaság egyik alapköve

öntözést és a kibuclakók mezőgazdasági tapasztalatát ötvözte, de a folyamatos innovációnak köszönhetően már a számítógép-vezérlésnek és az adatelemzésnek is komoly szerep jut.

Vízfelhasználás, visszaforgatás. Izrael a vízfelhasználásának jóval több mint 80 százalékát újrahasznosítja. Különböző és többszörös tisztítást követően a visszaforgatott víz jól alkalmazható a mezőgazdaságban.

Megfigyelés. A Taranis nevű izraeli startup dróntechnológiát, adathalmazokat és előrejelzés-elemzést használ fel a mezőgazdaságban. A drónok egy adott földterület fölött repülnek, és nagy felbontású képeket készítenek, amelyeket számítógép segítségével dolgoznak fel. Az információk alapján gyorslemez készíthető a farmerek számára. Például jelzik, hol lepték el nemkívánatos rovarok a terményt, így lokalizálható a fertőzés és megelőzhető a probléma elterjedése.

Biorovarirtás. Az izraeli BioBee a világ egyik vezető növényvédelmi vállalata. Vegyi anyagok helyett különböző rovarokat használnak a kártevők ellen. Ez a természetes módszer nemcsak egészséges, hanem hatékony is, mert 70 százalékkal csökkenti a kemikáliák alkalmazását. A BioBee termékei már több mint 50 országban arattak sikert.

Biotrágya. A Groundwork BioAg innovációja kevesebb trágyával is növeli a terméshozamot. „Jó” gombákat használnak arra, hogy a növények egy másodlagos gyökérzetet hozzanak létre, amely könnyebben felveszi a szükséges tápanyagokat és vizet a földből.

Robotika. Az FFRobotics termékei számítógép vezérelte robotok, amelyek tízszer gyorsabban és hatékonyabban szedik le a gyümölcsöt a fáról, mint az emberi munkaerő.

Szenzorok. A Saturas mikroszenzorokat telepít a földre, amelyek adatokat juttatnak el a gazdálkodókhoz. Az öntözés ideális idejét és mennyiségét lehet meghatározni ezzel a technológiával.

Mivel a föld lakossága egyre növekszik, egyre több élelemre van szükségünk, amelynek előállításához egyre kevesebb vizet tudunk felhasználni. Az okos és környezetbarát izraeli mezőgazdasági innovációknak ezért egyre nagyobb szerepük lesz.

Izraeli Nagykövetség

Drótkötelpályán a Kotelhez?

A világ legnevesebb építészeinek huszonhét fős csoportja a Jeruzsálem óvárosához vezető drótkötelpályás felvonó terveinek elvetését kérte levélben Benjámin Netanjahu miniszterelnöktől, mert szerintük veszélyeztetni Jeruzsálem ősi városképét – írta a The Times of Israel című angol nyelvű izraeli honlap nyomán az MTI.

A vitatott terv bírálói között van többek közt a spanyol Santiago Calatrava, az amerikai Thom Mayne és Peter Eisenman, valamint az Izraelben született világhírű építész, Moshe Safdie is.

„Az elképzelést erős érdekcsoportok támogatják, akik turisztikai és politikai céljait fontosabbnak tekintik Jeruzsálem kulturális kincsének megőrzésénél” – fogalmaznak a levélben.

„Egyetlen jelentős történelmi városban sem építettek drótkötelpályás felvonót, nemzetközi konszenzus van arról, hogy az ősi városokba nem valók ilyenek. Az évente több millió látogatót vonzó Athén vagy

Látványterv

Róma sem épített hasonlókat” – mutatnak rá az építészek.

„Jeruzsálem ősi városképe az egész emberiség öröksége. A vallási és kulturális értékeket nem szabad a rövid távú érdekeknek felülírniuk” – vélekednek a szakemberek.

Izrael idegenforgalmi minisztériuma tavaly ősszel hagyta jóvá a Jeruzsálem óvárosába közlekedő drótkötelpályás felvonó elképzelését, amely a forgalmi dugókkal teli utakat kikerülve szállítaná az óvárosba, a Siratófalhoz a turistákat, de a terv

már születésekor kivívta a palesztin lakosok és a várostervezők haragját.

A terv szerint 73, egyenként tíz személyes kabin haladna a drótkötelpályán a Siratófal melletti Szemétkapunál tervezett végállomáshoz, így csúcsgorgalomban óránként akár háromezer utast is szállíthatnának. A terv ellenzői szerint a drótkötelpályás kabinok rontanák a városképet, mert Disneyland-szerűvé változtatnák a szent helyek környékét és a 15 betonoszlop – köztük több 26 méteres – elcsúfítaná a környezetet.

Emberi vonások egy cseréptöredéken

Perzsa kori, 2500 éves, emberi fejet mintázó cseréptöredéket találtak a mai óváros melletti ősi Jeruzsálem, Dávid városa egyik régészeti feltárásán.

A főként az otthonokat, az anyákat és a gyermekeket védelmező ókori egyiptomi Bész istenség emberi vonásokat mutató fejének töredékét ábrázolja a cserép, amely egykor egy agyagedényt díszített – írja az MTI.

A két nyitott szemet, orrot, fület és a száj részletét tartalmazó, néhány centiméteres cserépdarab az Izraeli Régészet Hatóság (IAA) és a Tel-avivi Egyetem közösen végzett kutatása során került elő.

A leletet Dávid városának északnyugati részén, közel a Siratófalhoz, egy régen parkolóknak használt területen, a Szemét-kapu szomszédságában lévő egykori szemétdömbben találták a perzsa kori rétegben.

A kutatást vezető Juval Gadot és Jiftáh Salev professzor szerint először ástak ki efféle cserepet Jeruzsálemben vagy a térségben.

A Biblia szerint a perzsa korban, amikor a babiloni fogság után megengedték a zsidók visszatérését Izrael földjére, újjáépült Jeruzsálem. Azért kellett újjáépíteni, mert néhány évtizeddel korábban a babiloniak lerombolták a várost, és lakóit elhurcolták.

A tudósok egy része úgy véli, hogy amikor II. Kurus király hazaengedte a zsidókat a fogságból, a város a Jehud nevű perzsa tartomány fővárosa lett, de mindeddig csak igen kevés, erre a korra datálható régészeti leletet találtak. Az utóbbi években előkerült néhány pénzérme és pecsét, most pedig ez a perzsák uralta vidékeken divatos Bész-cserép, amely az egyiptomi mitológiából ered.

Hasonló kerámiatöredéket már feltártak Kirját Gat mellett, a 20. század elején megtalált Heszi nevű bibliai kori település ásatásain is. Azt a helyet akkoriban tévesen a bibliai Lakissal azonosították.

Később, az 1930-as években, egy kicsit távolabb megtalálták a valódi Lakist is. A második legnagyobb korabeli város Jeruzsálem előtt utolsósorban esett el a babiloniakkal vívott egyenlőtlen küzdelemben.

Posztumusz Magyar Örökség díjat kapott a gyermekmentő lelkész

A Magyar Örökség díj odaítélésével Sztéhlo Gábor evangélikus lelkész élete és szolgálata a nemzeti örökség része lett. A díjátadóra a Magyar Tudományos Akadémia dísztermében került sor.

Sztéhlo Gábor evangélikus lelkész posztumusz Magyar Örökség díjban részesült, írja az evangélikus.hu beszámolójában. A lelkész életét videobejátásban *Fabiny Tamás* méltatta. Az evangélikus elnök-püspök beszédében kiemelte, hogy Sztéhlo elsősorban lelkész volt, mely szolgálat a nehéz időkben a legkülönbözőbb sorsú emberekre terjedt ki.

A gyülekezeti munka, a népfőiskola, a zsidómentés és a Gaudiopolis gyermekköztársaság után az evangélikus diakónia megalapítása, a fogyatékkal élő gyermekek megsegítése volt Sztéhlo Gábor lelkész munkája.

A posztumusz elismerést Sztéhlo Gábor Magyarországon élő unokahúga, a Sztéhlo Gábor Alapítvány kuratóriumának tagja, *Weissmahr Zsuzsanna, Andrási Andor* Sztéhlo-gyermekek, a Sztéhlo Gábor Alapítvány elnöke, a Sztéhlo-gyermekek voltunk című kötet egyik szerkesztője és *Keveházi László* nyugalmazott evangélikus esperes, a Gaudiopolis első miniszterelnöke vette át.

Sztéhlo Gábor emléktáblája a Bécsi kapu téren

Fotó: Wikipédia

Sztéhlo Gábor 1944 márciusától kezdve Raffay Sándor püspök megbízásából elkezdte a zsidó gyermekek szervezett mentését. 1944. október 5-én nyitották meg az első otthont a Sztéhlo Gábor nagybátyja, Hagenmacher Ottó által felajánlott I. kerület, Bérc utca 16. alatti villában.

1944 karácsonyáig 32 otthonban szervezte meg a gyermekek elhelyezését és ellátását a svájci Vöröskereszt támogatásával, többek között Neij Ákos vasútigazgató Úri utcai családi villájában. Ezért a tevékenységéért kapta meg 1972-ben a Világ Igaza címet. Az ezerhatszáz megmentett gyerek egyike Oláh György, a későbbi Nobel-díjas tudós volt. A gyerekek mellett az otthonok 400 dolgozója is menedéket, oltalmat talált.

Kibic

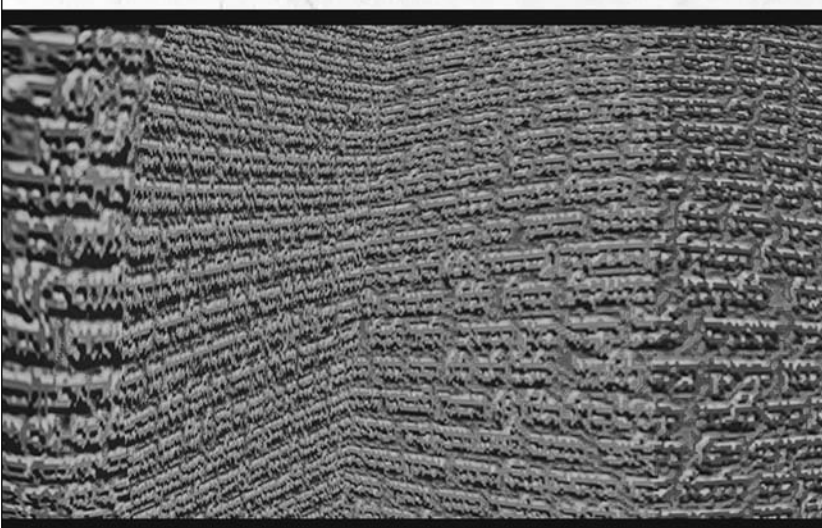

PESTI SIRATÓFAL

Magén István képzőművész kiállítása

A kiállítást megnyitja: Feledy Balázs művészeti író

2019. | 04. 17. | 17:00

Cím: 1077 Budapest, Csányi utca 5.

A kiállítás 2019. május 9-ig van nyitva. Megtekinthető hétfőtől csütörtökig 14:00-18:00, pénteken 9:00-14:00, vasárnap 14:00-18:00, szombaton zárva.

Új kiadásokban jelenik meg Anne Frank naplója

Anne Frank születésének 90. évfordulójára három új kiadásban adja ki az S. Fisher Kiadó az 1945-ben a bergen-belseni koncentrációs táborban elhunyt lány világhírűvé vált, holland nyelven írt naplóját.

A kiadó közlése szerint az olvasók számára készített, átdolgozott kiadás mellett a napló tudományos-kritikai kiadása is megjelenik *Raphael Gross*, a Német Történelmi Múzeum elnöke, a Frankfurti Egyetem Fritz Beuer Intézete és más németországi, hollandiai, angolai és amerikai akadémiai partnerek közreműködésével – írja az MTI.

Het Achterhuis – das Hinterhaus (A hátsó épület) címmel júniusban egy különkiadásban jelenik meg a napló két változata. Az A verzió Anne Frank első naplója, melyet előzetes vázlatok nélkül írt le, míg a B verzió a részben átirat változat, melyet dokumentációnak szántak a háború utáni kiadáshoz. A két változat először jelenik meg egy kötetben.

Anne Frank szülei egy amszterdami épületben bujkált a második világháború idején a zsidóüldözés elől. 1944 augusztusában azonban egy máig ismeretlen ember feljelentette őket, és a nácik elhurcolták a családot.

Anne az auschwitzi haláltáborba, majd onnan a bergen-belsenibe került. Ott halt meg 1945 márciusában tízfuszban. A kamaszlánynak az amszterdami rejtékhelyen írt naplója a világ egyik legolvasottabb műve, 67 nyelven több mint 30 millió példányban kelt el.

Anne Frank június 12-én lenne 90 éves.

Gondolatok a NÜB-ről

Eredetileg csak a sátoraljaújhelyi zárandokutunkról akartam írni, ami a legfrissebb élményem a NÜB (Nácizmus Üldözötteinek Országos Egyesülete) eseményeinek sorában. De ennek apropóján a NÜB szerteágazó tevékenységét is szeretném bemutatni.

Sok személyes élményem győzött meg arról, hogy a NÜB útjait, megemlékezéseit méltatni, dokumentálni kell.

Amikor útitársként, közvetett érintésként, férjkísérőként vesz részt az ember, s megpróbálja felfogni a zárandoklatok lényegét, átérzi, hogy itt megannyi egyéni sorsról, tragikus történelemről, elképzelhetetlen szenvedésről van szó. Végignéz a könnyes tekinteteken, a túlélők kemény, fegyelmezett tartásán, akik egy hosszú, fáradságos utazás után botjukra támaszkodva virágot fognak remegő kezükben vagy kavicsot szorongatnak, miközben emlékeiket hívják elő fájón, szomorúan, s felteszik maguknak sokadjára a kérdést: hogyan történhetett meg ez velem, velünk, az én hazámban?

Ilyenkor úgy érzi az ember, hogy tollat kell ragadnia, s örökölni kell hagynia a megtapasztaltakat, hogy azokat továbbgondolkodásra alkalmassá tegye.

Tovább kell adni az emlékeket, hogy az utódok ne feledjék a túlélőket, akik úgy-ahogy megúszták a borzalmakat s életben maradtak, és ne feledjék azokat sem, akiket elpusztítottak. Emlékezni és emlékeztetni kell. Ez a túlélőknek és a túlélők utódainak, de minden jóérzésű embernek a feladata; önmagunkért, az igazság feltárásáért és az elesettek meg nem élt álmaiért, meg nem született gyermekeikért, magukra hagyott szüleiért, árván hagyott gyermekeikért, befejezetlen alkotásaikért.

A NÜB célkitűzése a második generáció bevonása, aktivizálása, az emlékezetpolitika érvényesítése.

Engedtessek meg, hogy egy kicsit a NÜB-ről írjak, amelyet szinte mindenki úgy ismer, mint egy irodát, ahol Ibolya és Klári szakértő módon intézi az ügyeket. Valóban, az egyesület 1957-ben civil szervezetként alakult meg, s azonnal elkezdtek bonyolítani a kárpótlásokat. Igazolásokért érkeznek hozzájuk folyamatosan a jogosultak kárpótlásuk, hadigymármulti státuszuk rendezése érdekében, valamint életbenléti igazolásokat is kiállítanak. Foglalkoztak a romák kárpótlásával is, segítve a hozzájuk fordulókat.

Ma 500 tagdíjfizetőjük van. 50.000 fős az adatbázisuk, melyet informatikai rendszerbe tesznek át. Nagy gondot fordítanak arra, hogy a túlélők nyilvántartását digitalizálják. Céljuk, hogy az adatokat, az irattár anyagát összegyűjtsék, transzparenssé tegyék infokommunikációs eszközökkel és módszerrel, annak érdekében is, hogy archiválásra, tudományos/történelmi kutatásokra alkalmassá tegyék azokat.

A NÜB elnöke, dr. Schiffer János korszerűsítésre, kapcsolatépítésre törekvő, innovatív vezető, aki számos sikeres pályázatot ír annak érdekében,

hogy a NÜB-nek anyagi forrásokat teremtsen, a zárandoklatokra útiköltséget szerezzen, a holokausztúlélőket a Kolbe Alapítvány támogatásával úti élményekkel gazdagítsa (vö. 2017. Saar tartomány, 2018. Berlin).

A NÜB konzekvensen reagál a társadalmi eseményekre, reflektál mindenre, ami a holokausztúlélőket érinti, igyekszik elősegíteni a helyes történelemszemléletet. Állást foglalt és foglal a Sorsok Házával, Horthy megítélésével kapcsolatban is. Annak érdekében polemizál, nyilvánít véleményt, hogy a magyar holokauszt és a Horthy-rendszer kérdését, a felelősség megállapítását egyértelművé, vitathatatlaná, örök érvényűvé tegye, hogy minden magyar ember tudatába bevéssédjön az a tény, hogy Magyarországról 57 nap alatt 440.000 zsidót deportáltak, küldtek a halálba. Szembe kell végre nézni a Horthy Miklós nevével fémjelzett 25 év (1920–1945) antiszemita politikájával.

Ami a tartalmi munkát illeti, a NÜB profiljába tartozik az emlékezés és az emlékeztetés, a táborcsoportok működtetése, zárandokutak szervezése minden évben tavasszal és kora nyáron Szolnokra (1944-ben az ottani cukorgyárban gyűjtötték össze a zsidókat a deportálás előtt), Mauthausenbe, Dachau, Bergen-Belsenbe, Strasshofba (Bajáról, Debrecenből, Szolnokról, Szegedről kb. 15.000 zsidót deportáltak a Bécs közeli településre), Lichtenwörthbe, Sátoraljaújhelyre.

A tervek között szerepel zárandokut szervezése még Gönyűbe (Lichtenwörthtel kapcsolatban) és a csepeli Horthy-ligetre.

A sátoraljaújhelyi börtönlázadásra emlékeztünk március 22-i zárandokutunkon.

1944. március 22. és április 6. között tört ki a bűntetőintézetben a lázadás, melyben 60 fiatal fogvatartott életét oltották ki.

A foglyok terve az volt, hogy fegyveres kitérésük után elfoglalják a börtönt, majd ezt követően eljutnak a közeli hegyekbe, ott csatlakoznak a szlovák partizánokhoz, és velük együtt harcolva bevárják a szovjet csapatokat. A német megszállás azonban keresztülhúzta számításait.

A börtönparancsnok, Lindenberg Lajos jelentős mértékben akadályozta a felkelés leverését követő elmentőrlést, a fogvatartottak kivégzését.

Az antifasiszta ellenállók többsége szláv nemzetiségű, javarészt huszonéves fiatal volt.

A megemlékezés során felhangzott a magyar, a szlovák, a horvát, a szerb, a román és az ukrán himnusz. A képviselők, a börtönparancsnokság, a NÜB, a Magyar Ellenállók és Antifasiszták Szövetsége, a leszármazottak képviselői koszorúztak, virágot helyeztek el, illetve rövid beszédet tartottak a hősök tiszteletére a Hősök téri emlékkertben. Felolvasták Pavle Katic egykori felkelő, politikai fogvatartott üzenetét. Az emlékpark a lázadás helyszínén, a város központjában van, itt található a sír, ahol az elesett résztvevők földi maradványait temették el. A sírt alacsony párkány veszi körbe, melyen kőtáblára vészték a meggyilkoltak nevét. Koszorúzás volt Lindenberg Lajos emléktáblájánál is.

Mellesleg az előbbiekből említett Pavle Katic könyvet írt „Életem vázlatokban” címen. Ebben külön fejezet számol be a sátoraljaújhelyi börtönfelkelésről, illetve a politikai foglyok további megpróbáltatásairól, deportálásukról a dachau koncentrációs táborba.

Az emléktűt zárása a régi zsidó temető meglátogatása volt, ahol Teitelbaum Mózes sírja található. Teitelbaum Mózes a chászidizmus magyarországi népszerűsítőjeként ismert, csodarabbi hírében állt, csodátévő rabbinak is nevezik, aki a legenda szerint a gyermek Kossuth Lajos is meggyógyította, és megjárta neki későbbi híres életútját, sikereit. 33 éven át volt Sátoraljaújhely tudós vallási vezetője, sírja ma is a chászid zsidók zárandokhelye.

Dr. Steinerné dr. Molnár Judit

Felhívás a hitközségi árvaházak egykori növendékeihez

A zsidó hitközségek budapesti és vidéki gyermekotthonai több ezer árva növendéket fogadtak be a Joint támogatásával 1944 és 1948 között. A vész-korszakban elárvult gyermekek száma fogyatkozik, hiszen a túlélők napjainkban több mint hetvenévesek!

Az 1995. szeptemberi árvaházi találkozó tudósítása elérhető:
<https://www.milev.hu/uploads/1/1/0/6/11063810/1995.pdf>

A NÜB (Nácizmus Üldözötteinek Országos Egyesülete) 2019-ben újabb **árvaházi találkozót** szervez, és várja az egykori növendékek jelentkezését.

A szervezők személyes értesítést fognak küldeni a jelentkezőknek a kapott címre, melyben közlik az árvaházi találkozó budapesti **helyszínét**, tervezett **programját**, 2019. őszi **időpontját**.

Remélhetően sok egykori növendék fog jelentkezni a NÜB felhívására Magyarországon és külföldön is!

A budapesti árvaházi találkozón felidézhető lesz a menedéket adó gyerekotthonok, az egykori nevelők és a már nem élő társak emléke.

Jelentkezni lehet **2019. július végéig** levélben: NÜB Nácizmus Üldözötteinek Országos Egyesülete, H-1054 Budapest, Tüköry utca 3., telefonon: +36-1-343-3898 (hétfőtől csütörtökig 8.30 és 12.00 között) vagy e-mailben: nub@intellimail.hu

APRÓ- HIRDETÉS

VEGYES

Üzemorvosi, háziorvosi rendelés Zuglóban, Vezér u. 156. VITAPHARM. Hétfő-szerda 15–16-ig. Dr. Szigeti Miklós, tel.: 220-0230.

Műfogsorrögzítés miniimplantátumokkal. Bp., Szt. István krt. 4. III. 1. 320-4778. www.drviragdental.hu és www.mini-implantatum.hu

Közös képviselet, társasházkezelés, ingatlanközvetítés, ingatlankézelés Budapest. Dr. Bíró Anna, 06-70-505-9394, 06-70-383-5004, info@drbiroanna.hu

Színes és fekete-fehér nyomtatás, másolás, plakátnyomtatás, névjegykészítés, diplomakötés, könyvnyomtatás a Mammút III. em. 312-es üzletben és a Balogvár u. 1. alatt. Messinger Miklós, +36-20-934-9523, recontact@t-online.hu

Gyűjtő venne bélyeggyűjteményt, képeslapokat. 06-20-522-5690, este 06-1-322-8439.

Sar-El program! Gyere velünk önkéntesnek Izraelbe! Indulási dátumok: május 19., június 16. Információ és jelentkezés: janos.deutsch76@freemail.hu, +36-20-233-8454, vagy az Izraeli Kulturális Intézetben (VI. ker., Paulay Ede u. 1.) minden kedden, 16–17 óra között.

Idősgondozást vállalkoz hétvége kivételével naponta 12–15 óra között. 06-20-213-1458.

Eltartási szerződést kötnék idős emberrel vagy családdal lakásért. 66 éves, megbízható, ápolat nő. 06-30-205-7835.

Órajavítás, faliórák felújítása garanciával. Jung Péter, VII., Garay u. 45. 06-70-505-5620, www.jungoras.hu

Középkorú hölgy eltartási vagy életjáradéki szerződést kötne. 06-30/621-3857.

Egy polgári kezdeményezés Penigben, egy kis németországi, szászországi faluban kutatást folytat a penigi koncentrációs táborról, amely a buchenwaldi láger egyik külső munkatáborra volt. Körülbelül 700 magyar nő, nagyrészt zsidók, jórésztük a ravensbrücki koncentrációs táborból, volt itt 1944. januártól bezárva. Ezek a nők a Max Gehrt gyárában szörnyű körülmények között végeztek kényszermunkát. A kezdeményezés szeretne ezeknek a nőknek a gyerekeivel és más családtagokkal érintkezésbe lépni, hogy további információt kapjanak ezekről a nőkről, és ugyanakkor szeretnének a kutatási eredményekről beszámolni. A nyelvi nehézség miatt én vagyok a kapcsolatuk Magyarország felé, kérem, nálam jelentkezzenek: dr. Eva Brownstone, Wien, eva.brownstone@chello.at

ÚJ ÉLET

a Magyarországi Zsidó Hitközségek

Szövetségének lapja

1075 Budapest, Síp u. 12.

Telefon/fax: 322-2829

E-mail: ujélet@bzsh.t-online.hu

Főszerkesztő:

Kardos Péter

Olvasószerkesztő:

Gábor Zsuzsa

Kiadótulajdonos:

Mazsihisz

Előfizetési díjak:

Belföldön: 1 évre 4800 Ft

Külföldre 6800 Ft/év

USA és Izrael: 7500 Ft/év

Az összeg valutában is befizethető az aktuális árfolyamon.

OTP bankszámlaszám:

11707024-22118480

OTP SWIFT kód:

(BIC) OTPVHUHB

IBAN:

HU66 1170 7024 2026 2095 0000 0000

Térjeszti a Magyar Posta Rt. Hírlap

Üzletág, előfizethető a kiadónál.

Postacsek: 11707024-22118480

Térjesztéssel kapcsolatos reklamációk

intézkése a 06-(1)-767-8262-es számon.

Szedés, tördelés:

WolfPress Nyomdaipari Kft.

Nyomdai munkák:

mondAt Kft., www.mondat.hu

Felélő vezető: Nagy László

ISSN 0133-1353

95 éves korában meghalt a pilóta, aki nem hagyta cserben a zsidókat Entebbénél

Izraeli és francia tisztok gyászolják Michel Bacos-nak, az Air France pilótájának halálát, aki a légénységével együtt nem hagyta magára az izraeli és zsidó túszoikat, miután palesztin terroristák eltérítették a gépét és az entebbei reptérre irányították 1976-ban. A férfi Nizzában halt meg 95 éves korában.

Michel Bacos, a hős pilóta

1976. június 27-én palesztin terroristák térítették el az Air France Tël-Avivból Párizsba tartó járatát. A gépet Ugandába irányították, ahol tárt karokkal várta őket Idi Amin helyi diktátor.

A terroristák szabadon engedték a nem zsidó utasokat az érkezés után, de az Air France légénysége a kapitánnyal együtt visszautasította az ajánlatot, és a zsidó túszoikkal maradt a gépen.

Július 4-én 98 túszt szabadítottak ki az izraeli elit kommandósok. Négy túszt, valamint az izraeli egység vezetője, Jonatán Netanjahu életét vesztette az akció során. Jonatán Netanjahu a jelenlegi izraeli miniszterelnök, Benjámin Netanjahu bátyja volt.

Elismeréssel szölt a francia kapitányról, Bacos-ról az izraeli miniszterelnök a pilóta halála kapcsán. „Emléke legyen áldott, tisztelegjünk a bátorsága előtt”, írta a Twitteren. „Nem hagyta cserben zsidó és izraeli utasait annak ellenére, hogy a túszejtők felajánlották neki ezt a lehetőséget. Kitarzott mellettük szenvedéseik során addig, amíg az IDF katonák Joni bátyám vezetésével ki nem szabadították őket.”

Hasonlóképp nyilatkozott Reuven Rivlin izraeli államfő is Bacos-ról, és csendes hősné, a zsidók igazi barátjának nevezte őt.

Nizza polgármestere, Christian Estrosi is kiadott egy közleményt Bacos bátorságával kapcsolatban. „Michel bátorsága dicsőséget hozott egész Franciaországnak azzal, hogy ellenállt a barbarizmusnak és az antiszemitizmusnak”, mondta Estrosi. „Franciaország iránti szeretete és a szabadságjogok védelme volt számára a legfontosabb feladat az életben.”

Bátorságáért Izrael és Franciaország is elismerésben részesítette a pilótát, utóbbtól megkapta az ország legrangosabb díját, a Becsület Érdemrendet.

Kibic

Olvasói levél

„Minden embernek kijár”

Az Amerikai úti Szeretetkórházban túlnyomóan nagyon idős emberek vannak, emiatt sajnos nem ritka az elhalálozás.

Egy látogatásom alkalmával a kórházban aznap meghalt egy idős néni. Mielőtt elvitték, feljött hozzám a kórházban működő mesgiach (kóser-sági felügyelő), aki meggyújtotta a magával hozott mécses, és utána hosszan imádkozott a halott mellett.

Amikor befejezte és menni készült, én megkérdeztem: rokona volt az

illető? „Nem” – válaszolta. Akkor talán ismerőse volt? „Az sem”. Akkor miből gondolja, hogy zsidó vallású volt, hiszen a zsidó imakönyvből mondott imát felette? Erre ő azt válaszolta, nem tudja, milyen vallású, de minden embernek kijár, hogy elbúcsúztassák. Én ettől a választól nagyon meghatódtam, és arra gondoltam, hogy ezt a történetet megosztom az Új Élet olvasóival is.

W. K.

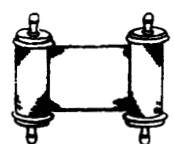
gátását, hogy toleranciára és a soá megismerésére oktassa őket. Ezzel kapcsolatban további információ kérhető e-mailen: mensch@mensch.hu, illetve telefonon: 06-30-503-4706, Geiger András.

– **Adomány.** Gesztési Jánosné és dr. Bódog Gyula 5-5000 forintot küldtek az Igaz Emberekért Alapítványnak a Jad Vasem-kitüntetések megsegítése céljából.

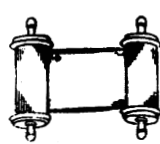
Halálozás

Fájdalommal teli, megtört szívvel tudatjuk mindazokkal, akik ismerték, hogy özv. Weisz Endréné sz. Neumann Erzsébet, Bözsike, Eszter bász Ráchel életének 91. évében örökre visszaadta lelkét az Örökkévalónak. A búcsúztatást a salgótarjáni zsidó temetőben Kardos Péter főrabbi végezte. A szertartás után az elhunyt tisztelői, rokonok és barátok az imaházban a minchát együtt mondták el. Emléke örökké a szívünkben él! A gyászoló család.

IMADÓK

Templomok	Péntek este Ápr. 19.	Szombat reggel Ápr. 20.	Péntek este Ápr. 26.	Szombat reggel Ápr. 27.
Dohány Frankel L. út 49. Hegedűs Gy. u. 3. Thököly út 83. Hunyadi tér 3. Bethlen tér 2. Nagyfuvaros u. 4. Scheiber S. u. 2. Kazinczy u. 27. Alma u. 2. Kórház (Amerikai u. 53.) Páva u. 39. Dózsa Gy. út 55. Berzeviczy u. 8. Károli G. tér 5. Visegrádi u. 3. Dessewffy u. 23. Teleki tér 22. (szefárd) Pesterzsébet (Vörösmarty u. 8.)	P	P		
Vác (Eötvös u. 3.) Kecskemét (Nagykőrösi út 5.) Székesfehérvár (Várkörút 19.) Győr (Kossuth L. u. 5.) Szeged (Gutenberg u. 20.) Debrecen (Pásti u. 4.) Nyíregyháza (Mártírok tere 6.) Miskolc (Kazinczy u. 7.) Pécs (Füredő u. 1.) Kiskunhalas (Petőfi u. 1.) Szombathely Kaposvár (Berzsenyi u. 14.) Hódmezővásárhely (Szt. István tér 2.)	E	E	S	S
	Z	Z	Á	Á
	C	C	H	H
	1–2.	7–8.		
A zuglói körzet pénteki (18.00) és szombati (9.30) istentiszteleteit továbbra is a Scheiber-iskolában tartja (XIV. ker., Laky Adolf utca).				
N A P T Á R				
Április 19. péntek	Niszán 14.	Gyertyagyújtás: 7.20 SZÉDER 1.		
Április 20. szombat	Niszán 15.	Szombat kimenetele: 8.29 SZÉDER 2.		
Április 25. csütörtök	Niszán 20.	Gyertyagyújtás: 7.29		
Április 26-27. péntek, szombat	Mázkir	Peszách 7-8. Vége 8.41		

A Veszprémi Zsidó Örökségi

Alapítvány köszönetet mond mindazoknak, akik a 2018. évi személyi jövedelemadójuk 1%-át az alapítvány részére felajánlották. Az így kapott 110.686 Ft-ot a veszprémi zsidóság történetéről szóló könyv nyomdai költségeire fordítjuk pályázat önrészeként, a kuratórium döntése alapján. Reméljük, hogy a 2019. évről beadott bevallásukban még többen fogják 1%-os felajánlásukat alapítványunk részére megtenni, amit előre is köszönünk. Adószámunk: **18927467-1-19.**

Kérjük, segítse személyi jövede-

lemadója 1%-ával a már igen idős (85 év feletti) Jad Vasem-kitüntetettet, akik 1944-ben életük kockáztatásával mentették a zsidó üldözötteket. Köszönjük támogatását. **Igaz Emberekért Alapítvány.** Adószámunk: **18040094-1-42.**

Zuglói Talmud-Tóra Alapít-

vány, 1146 Budapest, Thököly út 83. Adószám: **18170696-1-42.**

Adója 1%-ával támogassa a zuglói templomkörzet közösségét! Köszönjük, hogy adója 1%-ának felajánlásakor munkánk segítésére gondolt.

Mártír-istentiszteletek 2019

Május 26. Nagykanizsa Baja Pásztó	10.30 11.00 11.00	zsina gága Ady E. könyvtár temető
Június 2. Barcs Devecser Kispest Kiskunhalas Kecskemét Nagykátá Mosonmagyaróvár	10.00 11.00 11.00 11.00 15.00 17.00 15.00	temető temető temető zsina gága temető temető
Június 4. Csenger Porcsalma Mátészalka	10.00 13.00 15.00	temető temető temető
Június 5. Vác	10.00	temető

A további időpontokat folyamatosan közöljük. Kérjük olvasóinkat, hogy az időpontokat, helyszíneket rendszeresen kísérik figyelemmel, mert változás lehetséges.

Itt az IMISZ

A most létrejött Izraeli–Magyar Írószövetség alapítói szerint a szervezet az izraeli és a határon túl élő és alkotó, magyar vagy más nyelvű írók és újságírók egyesülése lesz.

Megalakult az Izraeli–Magyar Írószövetség (IMISZ), adta hírül a Szombat. Az új szervezet Mezei Márk író és Nagy Gabi, a Drory Izraeli–Magyar Könyvtár vezetője, az ukelet.live portál főszerkesztője kezdeményezésére jött létre. Az elnöki tisztséget Nagy tölti be.

A lap idéz a nekik elküldött közleményből, mely szerint az IMISZ „az izraeli és a határon túl élő és alkotó, magyar vagy más nyelvű írók és újságírók egyesülése, irodalmi műfajokra és politikai-eszmei hovatartozásra való tekintet nélkül, egy független szövetség égisze alatt”.

Elsődleges céljuknak tekintik „az olyan szellemi és intézményi feltételek megteremtését, amelyek ezen

szervezők számára biztosítják a szabad sajtó érvényesülését, a magyar irodalom értékeinek megőrzését Izraelben, valamint lehetőséget nyújtanak izraeli szakmai bemutatkozásra és héber nyelvű fordítás kiadására”.

„A Szövetség feladatának tartja az izraeli és határon túli íróelődei szellemi hagyatékának ápolását, dokumentum- és iratanyagainak megőrzését, valamint az ezekhez való hozzáférés biztosítását a kutatók számára” – írják. Hozzáteszik, hogy „a Szövetség tagja lehet az a magyar vagy más nyelven alkotó író, illetve újságíró, aki a Szövetség céljával egyetért és tagjainak sorába felvett nyert”.

Alapító tagok: Balogh F. András, Dési János, Kácsor Zsolt, Mezei Márk, Mészáros Mihály, Nagy Gabi, Nagy Tímea, Politzer Tamás, Précz Géza, Sáfrán István, Unti Ildikó.

Kibic

Kedves Barataink!

Az idei évben is hamarosan elérkezik a személyi jövedelemadó bevallásának határideje. Amennyiben még nem döntött adója civil szervezeteknek felajánlható 1%-áról, kérjük, gondoljon rá!

Ajánlja fel jövedelemadója 1%-át civil alapítványunk számára! Ehhez nem kell egyebet tennie, mint mellékelnie egy nyilatkozatot adóbevallásához, amelyben kijelenti, hogy adója 1%-át Az Élet Menete Alapítványnak (adószám: 18184053-1-41) kívánja felajánlani.

Az Élet Menete emlékprogram jóval több, mint egy hagyományos megemlékezés. Ugyanannyira szól a jelenről, mint ahogy a múltból. Csak a múlt megértése és tudomásul vétele tud segíteni abban, hogy sikeresen felkészítse az emberiséget a jelen gonoszsaival való küzdelemre.

Támogatását előre is köszönjük! Az Élet Menete Alapítvány kuratóriuma

Az Élet Menete

www.eletmenete.hu

Trójai falovak

ÖNINTERJÚ

– Görögözünk, görögözünk, rabbi úr?

– Nem! Sípucázunk, sípucázunk!

– Nocsak!

– Most, a választások közepette, ismét aktuális a téma!

– Melyik? A falovak?

– Igen! Tudniillik a Chabad, behatolva a Hitközség zsinagógáiba, Pesten és vidéken is megpróbál teret nyerni!

– Konkrétan?

– Az egyik fővárosi zsinagógában pl. hosszú évek óta jelen van egy „médiszakemberük”, aki időnként fikázza a neológiát!

– És mit szól a helyi neológ rabbi ehhez?

– Mivel naponta változik a helyzet, így mire az olvasó kezébe kerül az újság – nem tudom!

– És a többi rabbijuk a neológ zsinagógákban?

– Van, amelyik alkalmazkodik a helyi szokásokhoz, a másik részét meg nem érti a kile, mert rosszul beszél magyarul!

– És vidéken?

– Ugyanez a helyzet!

– De miért küldik oda a rabbi-jaikat, ahol van rabbi?

– Na ez a trójai faló, a beékelődés esete!

– Chabadság, szerelem, e kettő kell nekem!

– Ja ha maga hülyéskedik, akkor fejezzük is be!

– Jó! De mi a felháborodás igazi oka?

– Mondja! Látott már maga neológ rabbit náluk funkcionálni?

– Soha!

– Na ennyit az általuk legutóbb reklamált kölcsönös együttműködésről! Na és a pezsgő zsidó életről!

Kardos Péter

Horogkeresztes övtáskákat árult az Auchan Lengyelországban

Eltartott egy ideig, amíg észrevette egy vevő, hogy a táskáján a Wehrmacht-sas és egy horogkereszt van. Majdnem sokkot kapott.

„Csak egy idő után vettem észre, hogy a táska hátán a Wehrmacht sasa és egy náci horogkereszt van. Valósággal sokkot kaptam. Hetekig hordtam egy táskát náci jelképpel a tudtomon kívül!” – mondta egy krakkói nő az ügy kapcsán.

Mint kiderült, az Auchan náci horogkereszttel díszített övtáskákat forgalmazott „hanyagságból” Lengyelországban.

„Valóban voltak a 2018-as kínálatunkban egy lengyel gyártótól származó táskák, de az áruházláncnak erről nem volt tudomása. Mulasztást követünk el, nagyon sajnáljuk a kialakult helyzetet” – mondta a francia áruházlánc szóvivője, Dorota Patejko ügyvéd az AFP-nek nyilatkozva.

A cég jelenleg felülvizsgálja minden országban az üzleteit, hogy visszavonhassák az esetleg még raktáron lévő, kifogásolt termékeket. „Eddig egyetlen, náci jelképpel ellátott táskát találtunk és vontunk vissza a polcokról” – mondta.

Az Auchant a című helyi lap egyik újságírója tájékoztatta, aki elmondta, hogy egy krakkói nő ilyen táskát vásárolt a dél-lengyelországi nagyváros egyik hipermarketében.

Kibic

...és ideje van a nevetésnek

Egyszer a pápa elhatározta, hogy kitiltja a zsidókat Rómából. A zsidók felháborodtak, ezért a pápa beleegyezett, hogy ha egy zsidó le tudja győzni teológiai vitában, maradhatnak.

A zsidók egy bölcsességéről ismert rabbit választottak, hogy kiálljon a pápával a vallási párbajra.

A rabbi azt mondta, tegyék érdekesebbé a vitát, és egyiküknek se legyen szabad beszélni. A pápa beleegyezett. A vita napján a pápa és a rabbi leültek egymással szemben, a hívek köréjük gyűltek.

A pápa felemelte három ujját.

A rabbi erre felmutatta egy ujját.

A pápa egy kört rajzolt a levegőbe.

A rabbi erre a földre mutatott.

A pápa elővett egy ostyát és egy pohár bort.

A rabbi erre elővett egy almát.

A pápa ekkor felállt:

– Feladom – mondta. – Te túl bölcs vagy, rabbi. Maradhattok.

Később megkérdezik a pápát a bíborosok:

– Mit beszélt a rabbi?

– Először felmutattam három ujjamat, hogy a Szentháromságra emlékeztessen. Ő felmutatta egy ujját, jelezve, hogy egy Isten van mindkét vallásban. Ezután rajzoltam egy kört a levegőbe, mutatva, hogy Isten mindenhol ott van körülöttünk. Erre a földre mutatott, jelezve, hogy Isten itt is itt van, velünk. Ekkor elővettem egy ostyát és egy pohár bort, megmutatva, hogy Isten feloldoz a bűneink alól. Ő elővett egy almát, hogy az eredendő bűnre emlékeztessen. Mindenre volt válasza. Mit tehettem volna?

Közben a zsidók is körbeveszik a rabbit:

– Mi történt, rabbi?

– Először azt mutatta, hogy három napunk van elhagyni a várost. Mutattam, hogy EGY zsidó sem fog elmenni. Ezután körbemutatott, jelezve, hogy az egész várost megtisztítja a zsidóktól. A földre mutatott, jelezve, hogy mind itt maradunk.

– És utána?

A rabbi vállat vont:

– Nem tudom. Elővette az ebédjét, mire én is.

MEGHÍVÓ

Antifasiszta Európát!
Haladás vagy hátra arc?
Barátság vagy gyűlölet?

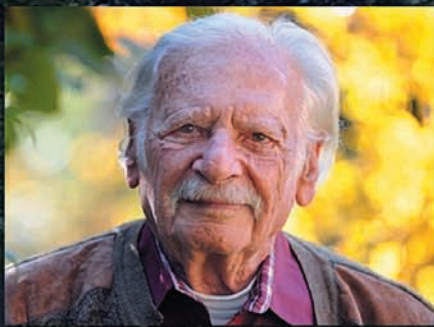
A Magyar Ellenállók és Antifasiszták Szövetsége (MEASZ)

Európa-napot tart

a XIII. kerületi Radnóti Miklós Művelődési Központban

május 3-án 17 órától,

amelyre tisztelettel meghívjuk antifasiszta barátainkat!

A nemzetközi antifasiszta szövetség (FIR) Michel Wanderborgh díját kapja - mások mellett

Bródy János

A Humanizmus Díszpolgára elismerésben részesül

Bálint György

Közreműködik Bródy János és Hegedűs D. Géza, a műsort Kertész Zsuzsa vezeti.

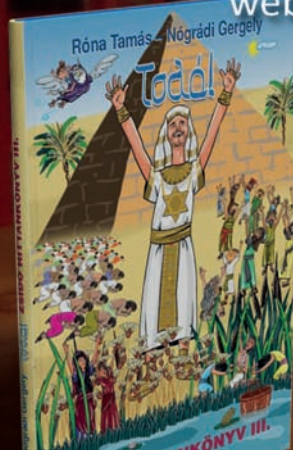
Támogatói jegyek a VIII. kerület, Kiss József utca 13. címünkön kaphatók 800 forintért, hétköznap délután 16 és 19 óra között.

MEGJELENT!

Róna Tamás és Nógrádi Gergely:
Todá!

Zsidó hittankönyv III. része

A kötetet legkényelmesebben megrendelheti a
WWW.ZSIDOKONYVEK.HU
webshopban.

A kötet ára
bruttó
3570 Ft.-